

УДК 343.1

DOI <https://doi.org/10.32782/2078-3566-2024-4-20>



Олексій БОЙКО®

доцент кафедри кримінального процесу,

кандидат юридичних наук

(Дніпровський державний університет внутрішніх справ,

м. Дніпро, Україна)

oleksii.boiko@dduvs.edu.ua

ВЗАЄМОДІЯ СЛІДЧОГО ЗІ СПЕЦІАЛІСТОМ НА ДОСУДОВОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Статтю присвячено дослідженню проблемних аспектів взаємодії слідчого зі спеціалістом на досудовому провадженні.

Проаналізовано норми кримінального процесуального законодавства України з урахуванням останніх змін, пов'язаних з оптимізацією діяльності спеціаліста у кримінальному провадженні, що зумовлено воєнним станом в Україні.

Ураховуючи аналіз кримінального процесуального законодавства України, а також думки вчених, виділено проблемні моменти щодо взаємодії слідчого зі спеціалістом на досудовому провадженні.

Запропоновано перейняти досвід Казахстану щодо форми і змісту висновку спеціаліста, порядку призначення такого дослідження за аналогією ст. ст. 80 та 117 КПК Республіки Казахстан та внести відповідні зміни до КПК України.

Ключові слова: взаємодія, слідчий, спеціаліст, досудове провадження, слідча (розрашукова) дія, воєнний стан, висновок спеціаліста.

Постановка проблеми. Однією з першочергових умов, що забезпечують успішне розкриття та розслідування злочинів, є добре налагоджена взаємодія слідчого зі спеціалістом на досудовому провадженні.

Із прийняттям ЗУ «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо оптимізації діяльності спеціалістів у кримінальному провадженні» від 09 жовтня 2024 р. № 4009-IX законодавцем передбачено низку змін до кримінального процесуального кодексу України щодо розширення повноважень спеціаліста та його участі у кримінальному провадженні, що не може викликати занепокоєння у науковців, зокрема щодо суперечності норм КПК України. Внесення відповідних змін призвело до певних труднощів розуміння кримінального процесуального закону щодо можливості використання слідчим довідки, висновку спеціаліста на досудовому провадженні, зокрема до внесення відомостей до ЄРДР чи в ході досудового розслідування і судового розгляду. Також не може залишитися поза увагою науковців сприйняття нового джерела доказу як висновку спеціаліста, його форма, зміст та порядок призначення слідчим відповідного дослідження щодо надання означеного висновку.

Усе це й викликало необхідність більш детального дослідження означеного питання.

Аналіз публікацій, у яких започатковано вирішення цієї проблеми. Вивченню питань, пов'язаних із дослідженням проблем щодо участі експерта та спеціаліста

у кримінальному провадженні, приділялася увага багатьма вченими, такими як А.В. Іщенко, О.В. Капліна, В.В. Коваленко, М.М. Михеєнко, Н.В. Нестор, І.В. Пиріг, Б.В. Романюк та ін. Проте праці означених учених не були у цілому присвячені взаємодії слідчого зі спеціалістом на досудовому провадженні. Окремі науковці, такі як Є.Д. Лук'янчиков, Б.Є. Лук'янчиков, О.Б. Микитенко, досліджували проблемні аспекти щодо висновку спеціаліста в кримінальному провадженні. Л.В. Максимів у своїй науковій статті досліджував проблемні питання, пов'язані із взаємодією слідчого з експертом та спеціалістом у кримінальному провадженні в умовах воєнного стану, проте дане дослідження здійснювалося до внесення змін до КПК України на підставі ЗУ «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та КПК України щодо оптимізації діяльності спеціалістів у кримінальному провадженні» від 09 жовтня 2024 р. № 4009-ІХ.

Метою статті є висвітлення проблемних питань щодо взаємодії слідчого зі спеціалістом на досудовому провадженні з урахуванням міжнародного досвіду, спрямоване на вдосконалення чинного Кримінального процесуального законодавства України.

Для досягнення мети необхідно вирішити такі завдання: здійснити аналіз кримінального процесуального законодавства України, а також іноземних держав щодо взаємодії слідчого зі спеціалістом на досудовому провадженні; виділити проблемні моменти щодо взаємодії слідчого зі спеціалістом на досудовому провадженні; запропонувати шляхи вдосконалення Кримінального процесуального кодексу України, спрямовані на усунення вказаних проблем.

Виклад основного матеріалу. Діяльність правоохоронної системи щодо розкриття злочинів найбільш ефективна, коли структурні підрозділи тісно взаємодіють один з одним. Особливе значення у цій сфері має взаємодія таких учасників кримінального провадження, як слідчий та спеціаліст.

У процесі спільних дій слідчого та спеціаліста можуть бути зібрані такі докази, які не можуть бути отримані та закріплені слідчим та спеціалістом окремо.

Для отримання повної та об'єктивної інформації на досудовому провадженні слідчому необхідно мати знання у всіх галузях знань. Цілком природно, що людина не може бути професіоналом у всіх галузях науки, тому для отримання всього обсягу інформації слідчий повинен удаватися до допомоги фахівців у будь-якій галузі наукових чи технічних знань. Не маючи достатніх знань у різних галузях, слідчий взаємодіє зі спеціалістом, який володіє спеціальними знаннями та навичками і може допомагати слідчому відшукувати, вилучати речові докази, безпосередньо брати участь у слідчих (розшукових) діях, надавати консультації, пояснення, довідки, висновки. Саме до спеціаліста звертається слідчий за допомогою для вирішення питань, у яких не компетентний сам.

Сам термін «взаємодія» у тлумачному словнику розуміється як «... співдія, співдіяння, взаємний зв'язок між предметами у дії, а також погоджена дія між ким-, чим-небудь» [11, с. 259].

В.В. Ковальов взаємодію слідчого з працівниками експертної служби МВС України розуміє як засновану на нормах закону та підзаконних нормативних актах сумісну діяльність не підпорядкованих організаційно суб'єктів із відмінною компетенцією та спеціалізацією, узгоджену за часом, місцем, засобами і методами реалізації, для вирішення конкретних завдань, що зумовлюються характером слідчої ситуації, для розв'язання якої вона здійснюється, з метою розкриття та розслідування злочинів, установлення об'єктивної істини та забезпечення правильного застосування закону [6, с. 17].

Ю.І. Азаров та Є.О. Рафальський вважають, що поняття взаємодії слідчого з експертом (спеціалістом) на початковому етапі досудового розслідування слід розуміти як спільну діяльність слідчого й експертно-криміналістичних підрозділів із розроблення та здійснення заходів, пов'язаних із комплексним використанням процесуальних, оперативно-розшукових і техніко-криміналістичних засобів, із метою успішного розкриття злочинів,

установлення винних і виявлення обставин, що сприяли вчиненню злочину, і вжиття заходів для їх усунення [2, с. 88].

Означені науковці, визначення яких ми привели, jednoстаїнні в тому, що взаємодія між слідчим та спеціалістом спрямована на досягнення єдиної мети з розкриття та розслідування злочинів, але така мета взаємодії не зовсім відповідає вимогам КПК України [7] і завданням, які ставляться учасникам кримінального провадження.

Уважаємо, що мета спільної діяльності слідчого та спеціаліста повинна полягати у виконанні завдань кримінального провадження.

Такий висновок узгоджується і з положеннями відомих нормативно-правових актів, які регламентують діяльність слідчого та спеціаліста, зокрема Наказом МВС України від 06.07.2017 № 570 «Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України» [13].

На нашу думку, взаємодію можна визначити як засновану на законах і підзаконних актах взаємну, узгоджену за метою діяльність із використанням особливих повноважень, методів і форм, притаманних кожній із взаємодіючих сторін у системі, з метою виконання завдань кримінального провадження [4, с. 199].

Л.В. Максимів, досліджуючи окремі аспекти взаємодії слідчого з експертом та спеціалістом у кримінальному провадженні в умовах воєнного стану, під поняттям такої взаємодії розуміє урегульовану нормативно-правовими актами погоджену діяльність адміністративно незалежних один від одного суб'єктів, ініціатора – слідчого і запрошеного – експерта (спеціаліста) для надання допомоги у вирішенні питань, які потребують спеціальних знань у певних галузях, застосування техніко-криміналістичних засобів із метою встановлення істини у кримінальному провадженні, забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування кримінальних правопорушень [10, с. 265].

Означене визначення науковця надано без урахування внесених змін до КПК України на підставі ЗУ від 09 жовтня 2024 р. № 4009-ІХ.

Проаналізувавши вищезазначене, сформулюємо визначення взаємодії слідчого зі спеціалістом на досудовому провадженні: це заснована на законних і підзаконних актах взаємна, узгоджена за метою діяльність із використанням повноважень, спеціальних знань та навичок, які притаманні взаємодіючим суб'єктам, із метою виконання завдань кримінального провадження.

Щодо діяльності спеціаліста на досудовому провадженні, вона регулюється кримінальним процесуальним законодавством України та відомчими НПА. Зокрема, регламентація участі спеціаліста на досудовому провадженні передбачена у КПК України (ст. ст. 71, 72, 79, 80, 83, 99, 105, 168, 214, 228, 236, 237, 240, 241, 245, 245⁻¹, 262, 266 КПК України та ін.).

Відповідно до ч. 1 ст. 71 КПК України, спеціалістом у кримінальному провадженні є особа, яка володіє спеціальними знаннями та навичками і може надавати консультації, пояснення, довідки, висновки та інші документи під час досудового розслідування і судового розгляду з питань, що потребують відповідних спеціальних знань і навичок [7]. Тобто залучити спеціаліста можна лише під час досудового розслідування і судового розгляду.

Своєю чергою, законодавцем у ч. 3 ст. 214 КПК України передбачено, що у невідкладних випадках до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – ЄРДР), тобто до початку досудового розслідування, може бути проведений огляд місця події (відомості вносяться невідкладно після завершення огляду або отримання довідки, висновку спеціаліста) [7]. Виходячи з аналізу означеної статті, можна говорити про те, що спеціаліст може залучатися слідчим і до внесення відомостей до ЄРДР.

На нашу думку, такі суперечності норм КПК України можуть призводити до проблемних моментів під час застосування на практиці.

Так, відповідно до п. 5 розділу 2 Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленню та розслідування (далі – Інструкція із взаємодії), до складу СОГ також включається спеціаліст-криміналіст, окрім слідчого [12].

Своєю чергою, керівники територіальних органів забезпечують своєчасне направлення на місце події СОГ у повному складі, у тому числі спеціалістів інших органів [12]. Слідчий на місці події проводить огляд місця події, до якого залучає спеціаліста. Тобто спеціаліст, згідно з означеним Наказом, може залучатися до внесення відомостей до ЄРДР.

Уважаємо, що для усунення вказаної прогалини необхідно внести зміни до ч. 1 ст. 71 КПК України, де передбачити участь спеціаліста не лише під час досудового розслідування і судового розгляду, а й у невідкладних випадках до внесення відомостей до ЄРДР.

Якщо проаналізувати повноваження спеціаліста, які передбачені ч. 4 ст. 71 КПК України та п. 10 розділу 2 Інструкції з взаємодії, також витікають певні суперечності, які не відповідають вимогам означеної статті КПК України, зокрема: щодо надання висновків у випадках передбачених ч. 3 ст. 214 КПК України; надання довідок із питань, що належать до сфери знань спеціаліста, у випадках, передбачених ч. 3 ст. 245-1 КПК України; надання довідок, висновків із питань, що належать до сфери знань спеціаліста, щодо ідентифікації особи, зброї, бойових припасів, вибухових речовин, вибухових пристроїв, слідів вибуху або пострілу, наркотичних засобів, психотропних речовин, їхніх аналогів і прекурсорів, сильнодіючих лікарських засобів [7].

Необхідно для усунення вказаних прогалин п. 10 розділу 2 вказаної Інструкції привести у відповідність до ч. 4 ст. 71 КПК України.

Також, виходячи з аналізу норм КПК України, сьогодні законодавцем не визначено форму, зміст висновку спеціаліста та порядок звернення слідчого для отримання висновку спеціаліста.

Так, відповідно до ч. 1 ст. 117 КПК Республіки Казахстан, законодавцем визначено, що слід розуміти під висновком спеціаліста. Це оформлений відповідно до вимог ч. 3 ст. 117 КПК Республіки Казахстан та поданий письмово офіційний документ, що відображає зміст дослідження та висновки з питань, поставлених перед спеціалістом особою, яка веде кримінальний процес, або сторонами [8].

У ч. 3 ст. 117 КПК Республіки Казахстан чітко визначено зміст висновку спеціаліста, який має містити таке: дату його оформлення, строки та місце проведення дослідження; реквізити протоколу слідчої дії, до якого додається висновок спеціаліста, відомості про спеціаліста, який проводив дослідження (прізвище, ім'я, по батькові (за його наявності), освіта, спеціальність, стаж роботи за спеціальністю, науковий ступінь та вчене звання, посада); відмітку, засвідчену підписом спеціаліста про те, що його попереджено про кримінальну відповідальність за дачу завідомо неправдивого висновку; питання, поставлені перед спеціалістом; об'єкти дослідження, їхній стан, упаковку, скріплення печаткою; зміст та результати досліджень із зазначенням застосованих методів; оцінку результатів проведених досліджень, обґрунтування та формулювання висновків із поставлених перед спеціалістом питань [8].

На нашу думку, в КПК України необхідно внести зміни та чітко визначити, що таке висновок спеціаліста та його зміст, згідно зі ст. 117 КПК Республіки Казахстан.

Також позитивним є досвід Республіки Казахстан щодо права спеціаліста проводити дослідження лише за призначенням органу, що веде кримінальний процес.

Це визначено у п. 6 ч. 3 ст. 80 КПК Республіки Казахстан за призначенням органу, що веде кримінальний процес, суду проводити, що не призводить до повного або часткового знищення об'єктів або зміни їх зовнішнього вигляду або основних властивостей

дослідження, за винятком порівняльного, матеріалів справи з відображенням його перебігу та результатів у протоколі чи офіційному документі, що долучається до кримінальної справи у порядку, передбаченому ч. 9 ст. 199 КПК Республіки Казахстан. Спеціаліст уповноваженого підрозділу правоохоронного або спеціального державного органу Республіки Казахстан із дозволу органу, який веде кримінальний процес, має право проводити порівняльні дослідження, що призводять до часткового знищення об'єктів в обсязі, що не виключає проведення цих об'єктів судово-експертного дослідження, з відображенням його перебігу та результатів у висновку спеціаліста, що оформлений відповідно до вимог ст. 117 КПК Республіки Казахстан.

Із цього приводу слушною є думка науковців щодо призначення дослідження з наданням висновку спеціаліста за постановою слідчого, які вказують, що постанова про проведення дослідження, а за сутністю експертизи, є перевіреним процесуальним документом, у якому формується прийняте рішення, перевірене практикою [9, с. 137].

Ця позиція аргументується ч. 3. ст. 110 КПК України, де вказано, що рішення слідчого приймається у формі постанови. Також постанова виноситься у випадках, передбачених КПК України, а також коли слідчий, дізнавач, прокурор визнають це за необхідне [7].

Ураховуючи, що в КПК України не врегульовано порядок призначення дослідження з наданням висновку спеціаліста, вважаємо за необхідне таке призначення здійснювати за постановою слідчого.

Здається незрозумілою регламентація положень ч. 2 ст. 71 КПК України, де вказано, що спеціаліст може бути залучений для надання безпосередньої технічної допомоги (фотографування, складення схем, планів, креслень тощо), а також для надання довідок, висновків та інших документів [7].

На нашу думку, необхідно більш детально передбачити порядок долучення матеріалів, що ілюструють висновок спеціаліста.

У КПК Республіки Казахстан передбачено порядок долучення матеріалів, що ілюструють висновок спеціаліста, зокрема ч. 4 ст. 117 визначає, що матеріали, що ілюструють висновок спеціаліста (фототаблиці, схеми, графіки, таблиці та інші матеріали), засвідчені в порядку, передбаченому ч. 2 ст. 117 КПК Республіки Казахстан, додаються до висновку та є його складовою частиною. До висновку також повинні бути додані об'єкти, що залишилися після дослідження, у тому числі зразки [8].

У зв'язку із цим пропонуємо внести зміни до КПК України за аналогією КПК Республіки Казахстан.

Так, у деяких публікаціях нами запропоновано переймати позитивний передовий досвід закордонних держав [3, с. 269].

Проаналізувавши норми КПК України, а також думку С.Є. Абламського, О.О. Юхна та Ю.В. Лук'яненка, необхідно виділити процесуальні та непроцесуальні форми взаємодії слідчого зі спеціалістом на досудовому провадженні [1, с. 101].

Під процесуальними формами взаємодії слідчого зі спеціалістом на досудовому провадженні слід розуміти форми, які витікають із норм кримінального процесуального законодавства України. Під непроцесуальними формами взаємодії слідчого зі спеціалістом на досудовому провадженні слід розуміти форми, які витікають із відомчих НПА.

Таку думку щодо поняття процесуальних та непроцесуальних форм взаємодії поділяють інші науковці [5, с. 138].

Проаналізувавши норми кримінального процесуального законодавства, до процесуальних форм взаємодії слідчого зі спеціалістом на досудовому провадженні слід віднести такі:

- 1) під час проведення огляду місця події до внесення відомостей в ЄРДР;
- 2) під час проведення огляду після внесення відомостей в ЄРДР;
- 3) під час пред'явлення особи для впізнання;

- 4) під час проведення обшуку житла чи іншого володіння особи;
- 5) під час проведення слідчого експерименту;
- 6) під час проведення освідчування;
- 7) під час отримання зразків для експертизи;
- 8) під час зняття показань технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото-, кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото-, кінозйомки, відеозапису;
- 9) під час огляду і виїмки кореспонденції;
- 10) під час дослідження інформації, отриманої за застосування технічних засобів;
- 11) під час направлення запиту у порядку ст. 93 щодо надання довідки;
- 12) під час призначення дослідження щодо надання висновку спеціаліста.

Проаналізувавши норми відомих НПА, до непроцесуальних форм взаємодії слідчого зі спеціалістом на досудовому провадженні необхідно віднести такі: 1) під час розслідування кримінальних правопорушень, учинених проти життя, здоров'я, статевої свободи та статевої недоторканості особи; 2) під час розслідування дорожньо-транспортних пригод; 3) під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, їхніх аналогів або прекурсорів; 4) під час досудового розслідування кримінальних правопорушень за фактами повідомлення про загрозу безпеці людей, знищення чи пошкодження об'єктів власності, про незаконне поводження зі зброєю, боєприпасами, вибуховими речовинами; 5) інші.

Висновки. Виходячи з аналізу кримінального процесуального законодавства України, а також думок учених, до проблемних моментів щодо взаємодії слідчого зі спеціалістом на досудовому провадженні слід віднести: 1) невідповідність ч. 1 ст. 71 КПК України ч. 3 ст. 214 КПК України щодо можливості залучення спеціаліста не лише на стадії досудового розслідування і судового розгляду, а й до внесення відомостей до ЄРДР; 2) невідповідність повноважень спеціаліста, що закріплені у ч. 4 ст. 71 КПК України та у п. 10 розділу 2 Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявлення та розслідування; 3) законодавцем не визначено форму, зміст висновку спеціаліста та порядок звернення слідчого для отримання висновку спеціаліста.

Для усунення означених проблем із метою вдосконалення КПК України, ураховуючи аналіз кримінального процесуального законодавства Республіки Казахстан, необхідно запровадити окремі положення ст. ст. 80 та 117 КПК Республіки Казахстан за аналогією до КПК України щодо поняття висновку спеціаліста, його форми і змісту, а також щодо порядку призначення дослідження з наданням висновку спеціаліста та долучення матеріалів, що ілюструють висновок спеціаліста.

Проаналізувавши норми КПК України, відомих НПА, а також думки науковців, вважаємо, що під взаємодією слідчого зі спеціалістом на досудовому провадженні необхідно розуміти засновану на законах і підзаконних актах взаємну, узгоджену за метою діяльність із використанням повноважень, спеціальних знань та навичок, які притаманні взаємодіючим суб'єктам, із метою виконання завдань кримінального провадження. Також можна виділити процесуальні та непроцесуальні форми взаємодії слідчого зі спеціалістом на досудовому провадженні.

Список використаних джерел

1. Абламський С.Є., Юхно О.О., Лук'яненко Ю.В. Взаємодія слідчого з іншими органами і підрозділами при розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О.О. Юхна. Харків : ХНУВС, 2017. 152 с.
2. Азаров Ю.І., Рафальський Є.О. Особливості взаємодії слідчого з експертом (спеціалістом) на початковому етапі досудового розслідування. *Юридична наука* 2014. № 10. С. 87–96.
3. Бойко О.П. Медіація у кримінальному провадженні України: досвід закордонних держав. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 2. С. 264–271.

4. Бойко О.П. Поняття взаємодії слідчих із підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні. *Порівняльно-аналітичне право*. 2014. № 8. С. 197–199.
5. Бойко О.П. Форми взаємодії слідчих із підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні. *Держава та регіони. Серія «Право»*. 2014. № 4(46). С. 136–139.
6. Ковальов В.В. Взаємодія слідчого з працівниками експертної служби МВС України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2008. 20 с.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 12.11.2024).
8. Кримінально-процесуальний кодекс Республіки Казахстан від 04.07.2014. URL: https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=31575852 (дата звернення: 12.11.2024).
9. Лук'янчиков Є.Д., Лук'янчиков Б.Є., Микитенко О.Б. Висновок спеціаліста в інформаційному забезпеченні кримінального провадження. *Вісник ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка*. 2023. Вип. 1(101). С. 131–141.
10. Максимів Л.В. Окремі аспекти взаємодії слідчого з експертом та спеціалістом у кримінальному провадженні в умовах воєнного стану. *Вісник ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка*. 2022. Вип. 3(99). С. 262–271.
11. Новий тлумачний словник української мови : 42 000 слів : у 4-х т. / уклад. В. Яременко, О. Сліпущо. Київ : Аконт, 1998. Т. 1 : А-Є, 1998. 910 с.
12. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : Наказ МВС України від 07.07.2017 № 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text> (дата звернення: 12.11.2024).
13. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України : Наказ МВС України від 06.07.2017 № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text> (дата звернення: 12.11.2024).

Надійшла до редакції 28.11.2024

References

1. Ablams'kyi, S.Ye., Yuhno, O.O., & Luk'yanenko, Yu.V. (2017). Vzayemodiya slidchoho z inshymy orhanamy i pidrozdilamy pry rozkrytti ta rozsliduvanni kryminal'nykh pravoporushen' [Interaction of the investigator with other bodies and units in the detection and investigation of criminal offenses]: navch. posib. ; za zah. red. d-ra yuryd. nauk, prof. O.O. Yuhna. Kharkiv: KhNUVS, 152 p.
2. Azarov, Yu.I., & Rafal's'kyi, Yu.O. (2014). Osoblyvosti vzayemodiyi slidchoho z ekspertom (spetsialistom) na pochatkovomu etapi dosudovoho rozsliduvannya [Peculiarities of interaction of the investigator with an expert (specialist) at the initial stage of the pre-trial investigation]. *Yurydychna nauka*. № 10, pp. 87–96.
3. Boyko, O.P. (2023). Mediatyia u kryminal'nomu provadzhenni Ukrayiny: dosvid zakordonnykh derzhav [Mediation in criminal proceedings in Ukraine: experience of foreign states]. *Naukovyy visnyk Dnipropetrovs'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. № 2, pp. 264–271.
4. Boyko, O.P. (2014). Ponyattya vzayemodiyi slidchykh iz pidrozdilamy karnoho rozshuku na dosudovomu provadzhenni [The concept of interaction of investigators with criminal investigation units in pre-trial proceedings]. *Porivnyal'no-analitychne pravo*. № 8, pp. 197–199. (access date: 12.11.2024).
5. Boyko, O.P. (2014). Formy vzayemodiyi slidchykh z pidrozdilamy karnoho rozshuku na dosudovomu provadzhenni [Forms of interaction of investigators with criminal investigation units in pre-trial proceedings]. *Derzhava ta rehiony. Seriya: Pravo*. № 4 (46), pp. 136–139.
6. Koval'ov, V.V. (2008). Vzayemodiya slidchoho z pratsivnykamy ekspertnoyi sluzhby MVS Ukrainy [Interaction of the investigator with employees of the expert service of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.09 / Kyiv. nats. un-t vnutr. sprav. Kyiv, 20 p.
7. Kryminal'nyy protsesual'nyy kodeks Ukrainy vid 13.04.2012 [Criminal Procedure Code of Ukraine of 13.04.2012]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (access date: 12.11.2024).
8. Kryminal'no-protsesual'nyy kodeks Respubliky Kazakhstan vid 04.07.2014 [Criminal Procedure Code of the Republic of Kazakhstan of 04.07.2014]. Retrieved from https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=31575852 (access date: 12.11.2024).

9. Luk"yanchykov. Ye.D., Luk"yanchykov. B.Ye., & Mykytenko. O.B. (2023). Vysnovok spetsialista v informatsiynomu zabezpechenni kryminal'noho provadzhennya [The opinion of a specialist in information support of criminal proceedings]. *Visnyk LDUVS im. E.O. Didorenka*. Issue 1 (101), pp. 131–141.

10. Maksymiv, L.V. (2022). Okremi aspekty vzayemodiyi slidchoho z ekspertom ta spetsialistom u kryminal'nomu provadzhenni v umovakh voyennoho stanu [Certain aspects of the interaction of an investigator with an expert and a specialist in criminal proceedings under martial law]. *Visnyk LDUVS im. E.O. Didorenka*. Issue 3 (99), pp. 262–271.

11. Novyy tлумачnyy slovnyk ukrayins'koyi movy [New explanatory dictionary of the Ukrainian language]: 42 000 sliv : U 4-kh t. : dlya stud. vyshchyykh ta sered. navch. zakl. / uklad. V. Yaremenko, O. Slipushko. Kyiv: Akonit, 1998. Vol. 1: A-Ye, 1998. 910 p.

12. Pro zatverdzhennya Instruktsiyi z orhanizatsiyi vzayemodiyi orhaniv dosudovoho rozsliduvannya z inshymy orhanamy ta pidrozdilamy Natsional'noyi politsiyi Ukrayiny v zapobihanni kryminal'nykh pravoporushenniyam, yikh vyvavlenni ta rozsliduvanni [On approval of the Instructions on the organization of interaction of pre-trial investigation bodies with other bodies and units of the National Police of Ukraine in the prevention of criminal offenses, their detection and investigation] : nakaz MVS Ukrayiny vid 07.07.2017 № 575. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text> (access date: 12.11.2024).

13. Pro orhanizatsiyu diyal'nosti slidchykh pidrozdiliv Natsional'noyi politsiyi Ukrayiny [On the organization of the activities of investigative units of the National Police of Ukraine] : nakaz MVS Ukrayiny vid 06.07.2017 № 570. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text> (access date: 12.11.2024).

ABSTRACT

Oleksii Boiko. Interaction of an investigator with a specialist during the pre-trial proceedings.

The article is devoted to the study of the problematic aspects of the interaction of an investigator with a specialist during the pre-trial proceedings.

The article analyzes the norms of the Ukrainian criminal procedural legislation. The latest changes related to the optimization of the specialist's activities in the criminal proceedings, because of the military situation in Ukraine, were taken into account as well. The author highlights Art. 71, 72, 79, 80, 83, 99, 105, 168, 214, 228, 236, 237, 240, 241, 245, 245-1, 262, 266 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, which regulates the participation of a specialist in the pre-trial proceedings.

Based on the analysis of the scientists' opinions, the Criminal Procedure Code of Ukraine (hereinafter the CPC of Ukraine) and departmental regulatory legal acts (hereinafter the NPA), the author proposes his own definition of the interaction of an investigator with a specialist in the pre-trial proceedings. The author distinguishes procedural and non-procedural forms of interaction of an investigator with a specialist in the pre-trial proceedings. Procedural forms of interaction of an investigator with a specialist in the pre-trial proceedings are forms that follow from the norms of the criminal procedural legislation of Ukraine. Non-procedural forms of interaction of an investigator with a specialist in the pre-trial proceedings are forms that follow from the departmental NPA. The author includes the following procedural forms of interaction of an investigator with a specialist in the pre-trial proceedings: when conducting an inspection of the scene of the incident before making an entry in the URPTI (unified register of pre-trial investigations); when conducting an inspection after making an entry in the URPTI; when presenting a person for identification; when conducting a search of a person's home or other property.

Key words: *interaction, an investigator, a specialist, the pre-trial proceedings, investigative (detective) action, the military situation in Ukraine, specialist's conclusion.*